

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیات الولایه

آیه ۹- سوره مبارکه انسان- آیه ۱

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئاً مَّذْكُوراً

ترجمه

آیا بر انسان زمانی از روزگار گذشت که چیزی قابل ذکر نبود؟ (آری از بدو تکون ماده اولیه اش تا وقت تشکّلش به شکل انسانی و نفخ روح که ادوار مختلف است زمانی گذشت که درخور اطلاق اسم انسان نبود).

سوره مبارکه انسان در فضایل امیرالمومنین در این فراز از خطبه غدیر:

مَعَاشِرَ النَّاسِ هَذَا عَلِيٌّ، أَنْصَرَكُمْ لِي وَأَحَقُّكُمْ بِي وَأَقْرَبُكُمْ إِلَيَّ وَأَعَزُّكُمْ عَلَيَّ، وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَأَنَاعَنُ رَاضِيَانِ. وَ مَا نَزَلَتْ آيَةٌ رِضًا فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا خَاطَبَ إِلَهَ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بَدَأَ بِهِ، وَلَا نَزَلَتْ آيَةٌ مَدْحٍ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا شَهِدَ اللَّهُ بِالْجَنَّةِ فِي «هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ» إِلَّا لَهُ، وَلَا أَنْزَلَهَا فِي سِوَاهُ وَلَا مَدَحَ بِهَا غَيْرَهُ.

ای مردم، این علی است که از همه بیشتر مرا یار نمود، سزاوارترین و نزدیکترین و عزیزترین شما نزد من است. خداوند عزوجل و من از او خشنودیم. هیچ آیه رضایتی در قرآن نیست مگر این که درباره اوست و خدا هیچگاه مومنان را خطابى نموده مگر آن که ابتدا او مخاطب بوده است و آیه ستایشی نازل نگشته مگر درباره او و خداوند در سوره «هل أتى على الإنسان» گواهی بر بهشت رفتن نداده مگر برای او و آن را در حق غیر او نازل نکرده و به آن جز او را نستوده است.

حضرت رسول الله (صلی الله علیه و آله) در این فراز از خطبه غدیر به بهترین صورت بیان بشری حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) را می-ستاید و او را شایسته جانشینی خود و امام امت معرفی می-فرماید.

بیانی دیگر:

امام حسن و امام حسین مریض شده بودند. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم با عده‌ای از مسلمین از آن دو بزرگوار عیادت کردند. بعضی گفتند: «یا علی، خوب است برای فرزندان نذری بکنی.»

علی علیه السلام و فاطمه زهرا علیهما سلام و فضا، خادمه‌ی آنها، نذر کردند اگر آن دو خوب شوند، سه روز روزه بگیرند.

حسین علیهما السلام خوب شدند اما برای ادای نذر، چیزی در منزل نبود. علی علیه السلام سه صاع جو (صاع = ۷۵۰ گرم)، از شمعون یهودی قرض کرد.

فاطمه علیها السلام یک صاع آن را آرد کرد و پنج قرص نان پخت. غروب بود که نان‌ها آماده شد تا افطار کنند. فقیری نزد آنها آمد و گفت:

سلام بر شما ای اهل بیت محمد! من مسلمان مسکینی هستم. به من غذا بدهید. خداوند شما را از سفره‌های بهشتی طعام دهد.»

امیرالمومنین و فاطمه و فضا و حسن و حسین علیهم السلام، هر پنج نفر، غذای خود را به فقیر دادند و آن شب چیزی نخوردند جز آب.

فردا برای روز دوم روزه گرفتند. غروب که خواستند افطار کنند، یتیمی به دم در آمد و غذا خواست. آنها همگی طعام خود را به آن یتیم دادند و باز آن شب چیزی نداشتند جز آب.

روز سوم روزه گرفتند و دم غروب، همین که خواستند افطار کنند، اسپری به در خانه آمد و آنها باز غذای خود را به آن اسپر دادند. فردا صبح علی علیه السلام دست حسنین را گرفت و نزد رسول خدا برد. رسول خدا دید آنها از شدت گرسنگی مانند جوجه می‌لرزند. فرمود: «چقدر این حالت شما مرا رنج می‌دهد!»

رسول خدا با آنها به راه افتاد و نزد فاطمه آمد، دید در محراب عبادت ایستاده و از شدت گرسنگی چشم‌هایش به گودی نشسته. رسول خدا بسیار ناراحت شد.

در این هنگام جبرئیل نازل شد و عرض کرد: «ای رسول خدا! خداوند با این اهل بیت به تو تبریک می‌گوید.»

سپس سوره دهر را نازل کرد. در این سوره مبارکه، خداوند برای اهل بیت، نعمت‌ها و رحمت‌ها و بهشت‌هایی را وعده می‌دهد که نه گوشی شنیده و نه چشمی دیده است.

از لطایف این سوره این است که انواع نعمت‌های بهشتی در آن بیان شده ولی برای رعایت حرمت فاطمه علیها سلام از نعمت حورالعین سخنی به میان نیامده است.

منبع: پایگاه‌های اطلاع‌رسانی تدبیر، حرم حضرت امیرالمومنین سلام الله علیه، تبیان

معاونت فرهنگی تربیتی

مرکز آموزش‌های غیرحضورى حوزه‌های علمیه خاوران

<http://vufarhangi.whc.ir/>